Ansioiden kehitys 2015-2022 ja sopimuskorotukset 2022-2024 paikallishallinnossa

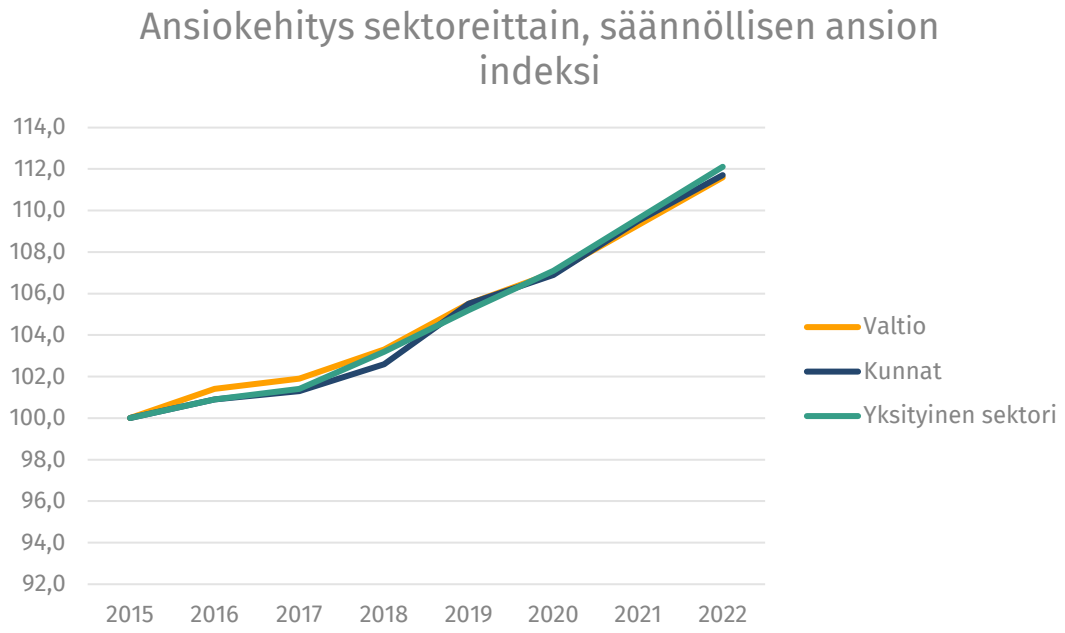

Lähde: Tilastokeskus, SANI (2015=100)

Hyvinvointialueet

	Työvoimakustannusten muutos, €	Työvoimakustannusten muutos, %
2021–2022	208 675 905	1,76
2022–2023	739 782 593	6,13
2023–2024	531 254 764	4,15

Kunnat

	Työvoimakustannusten muutos, €	Työvoimakustannusten muutos, %
2021–2022	183 131 418	1,76
2022–2023	513 249 804	4,85
2023–2024	331 367 693	2,99

- Kuntia ja hyvinvointialueita koskee palkkakehitysohjelma (1,2 % vuonna 2023, 1,0 % vuonna 2024)
- Hyvinvointialueille kustannuksia kasvattaa myös palkkojen yhteensovittaminen (1,5 % vuonna 2023, 2,5 % vuonna 2024)
- VM ennustaa ansioiden kasvuksi 4,2% vuonna 2023, 3,5% vuonna 2024.

Vuokratyövoiman kustannukset kasvoivat merkittävästi 2023

Kuvio 1. Työvoiman vuokraus-tilin summan kehittyminen koko maan tasolla

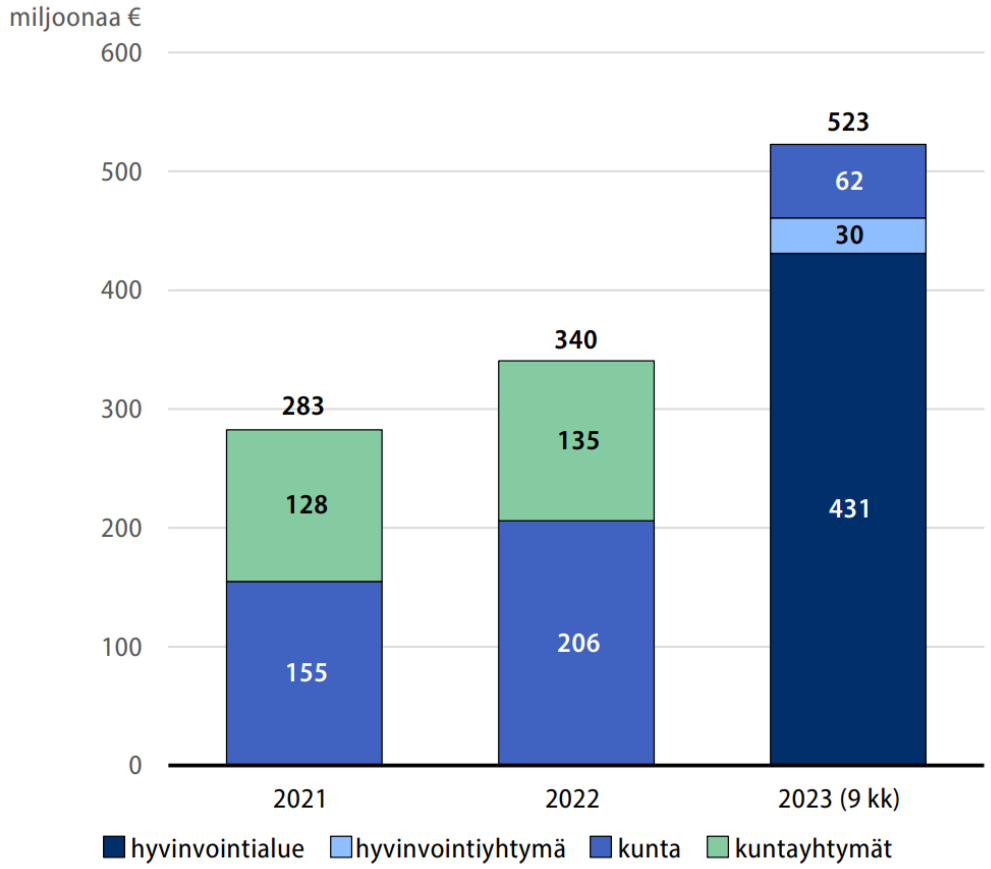

Kustannukset kaikkiaan olivat 700 miljoonan vauhdissa. Käytännössä tuplaus edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 kasvua kuntayhtymillä oli 305.

Eri selvitysten mukaan ei ole viitteitä siitä, että oltaisiin saatu vastaava lisäys työvoimapanokseen ja työtunteihin. Tätä on vaikea todentaa, kun hyvinvointialueet eivät suoraan seuraa ostettuja työpanoksia.

Kustannustehottomuusautomaatti? Ylihintaisen panoksen ostaminen toisaalta pakottaa nykyisessä tilanteessa leikkaamaan toisaalta.

Lähde: STM
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165442/STM_2024_6_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vuokratyön ja ostopalveluiden kustannukset kovassa kasvussa hyvinvointialueilla

Lähde: KT:n kysely yksityisen sektorin käytöstä sote-palveluissa

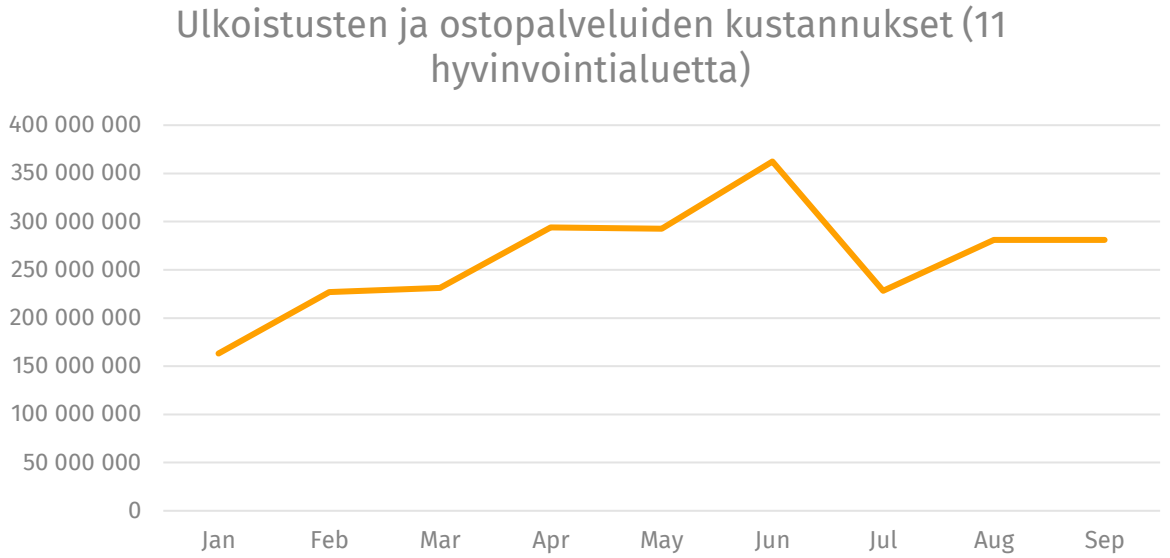

- Yleistettynä koko maahan, vuokratyövoiman kustannukset noin 625 miljoonaa euroa vuonna 2023.
- Karkeasti noin puolet kustannuksista lääkäreistä, puolet hoitohenkilöstöstä.
  - Hyvinvointialueet arvioivat vuokralääkärien kustannusten olevan 2-4-kertaisia verrattuna virkalääkäriin. (Keski-Suomessa Lääkärilehden mukaan jopa kuusinkertainen)
  - Jos ostaa viimeisen 5% työpanosta kolminkertaisella hinnalla, kokonaiskustannukset kasvavat 10%.
- Yleistettynä koko maahan arvio ostopalveluiden ja ulkoistusten kokonaiskustannuksista noin 5,7 miljardia euroa vuonna 2023.
- Kustannukset vaikuttivat olevan kasvussa 2023: Missä mennään nyt? Työmarkkinat kireät, kustannukset kasvavat.

Muut säästötoimenpiteet vuonna 2023

Vastaukset painotettu henkilöstömäärillä

Säästökeino	Yhteensä	Kunnat	Hyvinvointialueet
Töiden uudelleen järjestelyt, uudet toimintatavat ja muu toiminnan tehostaminen	91	81	100
Luonnollisen poistuman hyödyntäminen/toimien ja virkojen täyttämättä jättäminen	72	76	68
Täyttölupamenettely/vaikeutettu rekrytointimenettely	72	64	79
Sairauspoissaolokustannusten ja/tai työkyvyttömyyseläkemaksujen (TKE-maksujen) vähentäminen	62	53	71
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen	50	18	83
Sijaisten ja määräaikaisten käytön vähentäminen.	48	45	51
Palvelujen ja toimintojen supistaminen (sisältää palveluverkon supistamisen)	30	9	52
Henkilöstöetuuksien karsiminen	19	7	31
Seutuyhteistyö	15	8	23
Toimintoja ulkoistettu/yhtiöitetty	13	12	14
Valtakunnallisten sopimusten tasoa parempia palvelussuhteen ehtoja koskevien paikallisten sopimusten purkaminen	8	1	16
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman lisääminen	3	6	0
Säästösyistä osa-aikaistaminen	0	0	0
Palkanalennussopimukset	0	0	0

- Prosentti kuvaa organisaatioiden osuutta, joissa kyseinen toimenpide on käytössä. Vastaukset on painotettu henkilöstömäärillä.
- Vuoden 2022 ajankohtaiskyselyssä 9 % organisaatioista haki säästöjä ostopalvelujen ja vuokratyövoiman lisäämisellä ja 9% organisaatioista sen vähentämisellä. Tilanne muuttui merkittävästi vuonna 2023.

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arviosi mukaan vuonna 2024?

Melko paljon tai erittäin paljon vastanneiden osuus, %
Vastaajina hyvinvointialueet N=13, henkilöstömäärä 139 000

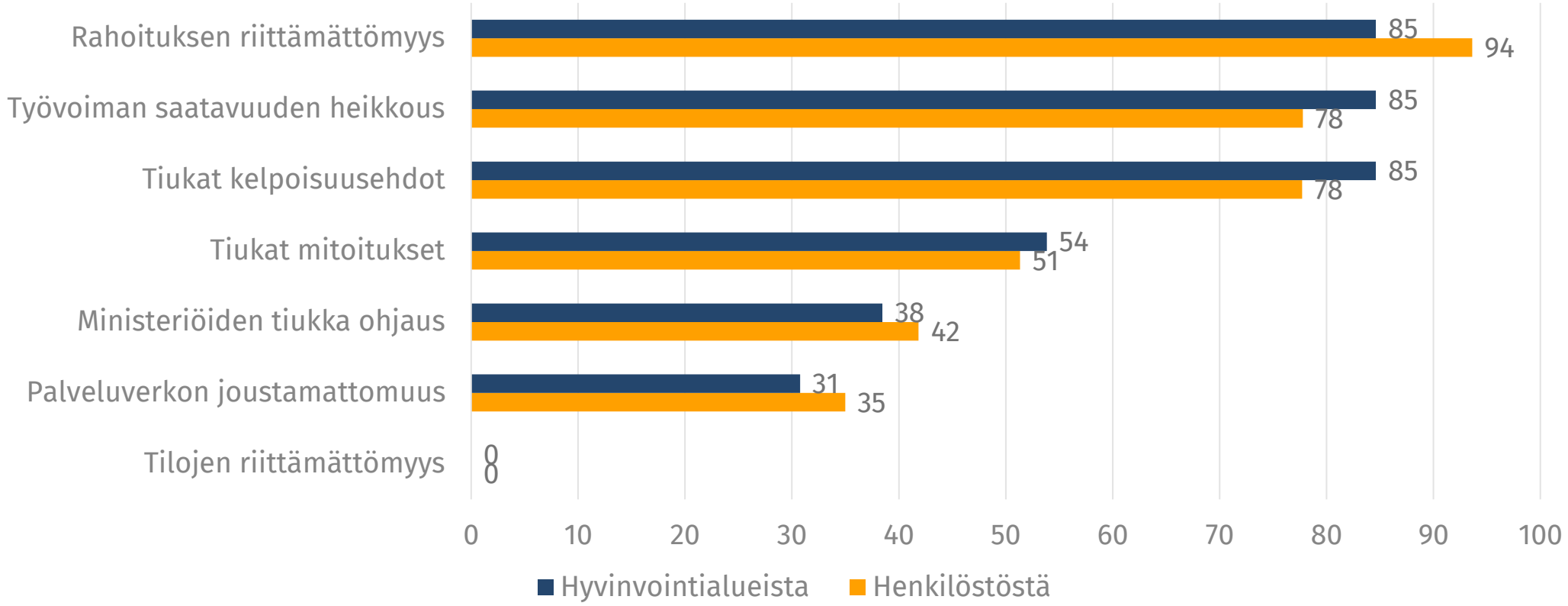

- Sininen palkki kuvaa osuutta hyvinvointialueista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Käytännössä kaikki hyvinvointialueet kamppailevat kaksoisvajeen kanssa, eli ongelmia on rahoituksen riittämättömyyden ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön heikon saatavuuden kanssa.